

Protokół

19. posiedzenia, 4. sesyi, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 14. października 1881.

Początek o godzinie 11. m. 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: pp. Jasiński Józef, Czaykowski Alfons, Turzański, Jan hr. Stadnicki.

Obecnych posłów 120.

Ze strony c. k. Rządu: Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa Filip Zaleski.

Marszałek zagaja Sejm i oświadcza, iż protokół 17. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie podniesiono zarzutów, a protokół 18. posiedzenia jest w kancelaryi sejmowej do przejrzania złożony.

Sekretarz Alfons Czaykowski odczytuje spis petycyj od Nru 554 do 569, wniesionych do Wys. Sejmu, po dzień 14. października 1881, a przydzielonych następującym komisjom: edukacyjnej Nr. 554, 561, — drogowej Nr. 555, 558, — petycyjnej Nr. 556, 559, 560, 563, 564, 565, 566, — prawniczej Nr. 557, 569, — budżetowej Nr. 562, 567, 568.

P. Turzański wnosi, ażeby petycję Nr. 557 gminy Narol o przeniesienie Sądu powiat. z Cieszanowa do Narola lub Lipska, przydzieloną komisji prawniczej, przekazać Wydziałowi krajowemu jako komisji, ażeby tę sprawę zbadał i na następnej sesyi sejmowej Wys. Sejmowi swój wniosek w tej mierze przedłożył.

Izba uchwała ten wniosek.

Sekretarz p. Czaykowski Alfons odczytuje dostatecznie poparty wniosek Dra. Piętaka w sprawie używania języka polskiego jako urzędowego w c. k. Prokuratorji Państwa, tudzież w urzędach telegraficznych i pocztowych.

Marszałek oświadcza, iż z wnioskiem tym postąpi według przepisów regulaminu.

Sekretarz Czaykowski Alfons odczytuje pismo JExcel. p. Ziemiałkowskiego, o urlop do końca sesyi sejmowej.

Izba udziela urlopu.

C. k. komisarz rządowy odpowiada na interpelację wniesioną w sprawie Nowaka, wachmistrza żandarmeryi w Stanisławowie.

Przystąpiono do porządku dziennego.

Pierwszym przedmiotem jest sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego na rok 1882.

Sprawozdawca p. Smarzewski odczytuje to sprawozdanie z następującymi wnioskami:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić wydatki krajowego funduszu szkolnego na rok 1882. w następujących kwotach:

Rubr. I. Zasiłki dla funduszy szkolnych okręgowych, jako	
wydatek zwyczajny	302.000 zł.
Zaliezki zwrotne dla funduszy okręgowych jako wydatek nadzwyczajny	50.000 „
Rubryka II. Substytucye	45 000 „
„ III. Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacje, jako wydatek nadzwyczajny	3.775 „
„ IV. Adjuta	5.000 „
„ V. Remuneracye i zapomogi	22.000 „
„ VI. Podatki i daniny	6 „
„ VII. Koszta podróży i dyet	500 „
„ VIII. Dodatki pięcioletnie dla nauczycieli	32.454 „
„ IX. Dodatek do funduszu emerytalnego	12.800 „
„ X. Na emerytury dla nauczycieli, którzy utracą posady w skutek reorganizacyi, wydatek nadzwyczajny	5.000 „
„ XI. Dary z łaski	3.530 „
„ XII. Potrzeby szkolne ogólnej natury	2.000 „
„ XIII. Rozmaite wydatki	6.800 „
„ XIV. poz. 1. Zasiłki bezzwrotne na budowę szkół, wydatek nadzw.	10.000 „
poz. 2. Zaliezki zwrotne na budowę szkół, wydatek nadzw.	10.000 „

W dziale dochodów wnosi komisja budżetowa:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubryka I. Odsetki od kapitałów	16.112 zł.
„ II. Dochody z dóbr, realności i innych praw	9 „
„ III. Dodatki	530 „
„ IV. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	3.000 „
„ V. Zapisy i darowizny	— „
„ VI. Taksy od spadków	8.200 „
„ VII. Rozmaite dochody jako dochód zwyczajny	2.000 „
jako dochód nadzwyczajny	48.000 „
„ VIII. Dodatek z c. k. Skarbu państwa	54.943 „
„ IX. Zwroty zaliczek na budowę szkół udzielonych, jako dochód nadzwyczajny	20.000 „

Wreszcie stosownie do uchwał, wielokroć już przez Sejm powziętych, komisya wnosi na zezwolenie przenoszenia kredytów uchwalonych na wydatki zwyczajne w rubrykach II, IV, V i VII, tudzież wzajemnego przenoszenia takichże kredytów, uchwalonych w rubrykach XI i XII.“

W rozprawie ogólnej przemawia p. Szujski i wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy z uznaniem dla jego dotychczasowej w tym kierunku działalności, aby wnioski zmierzające do reformy ustaw szkolnictwa ludowego na przyszłej sesji przedłożył.

Przemawiają w tej sprawie p. Dzieduszycki Wojciech; — p. Krukowiecki wnosi rezolucyę następującej treści:

„Sejm wzywa Wysoki Rząd, o jak najenergiczniejsze ściąganie zaległości zaliczek udzielanych komisjom okręgowym.“

P. Merunowicz przemawia i wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Upoważnia się Wydział krajowy do pośredniczenia w tym kierunku, ażeby ułatwiać gminom zaciąganie pożyczek długoterminowych, ratami spłacalnych na koszt zakładania szkół.

II. Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem — o ile to za niezbędne uzna Wydział krajowy w każdym poszczególnym wypadku na podstawie przeprowadzonych dochodzeń i nakładów, ręczy imieniem kraju za pożyczki, jakie zaciągnięte zostaną przez gminy na zakładanie i wyposażanie szkół w takim razie, jeśli ściąganie rat pożyczkowych prawomocnie zapewnione zostanie za pośrednictwem tych samych organów i w taki sam sposób, jaki jest przepisany dla gminnych dodatków do podatków. Po wyjednaniu zatwierdzenia Monarszego dla niniejszej uchwały wyda Wydział krajowy przepisy co do sposobu jej zastosowywania, i wprowadzi ją w życie.“

Na wniosek p. Abrahamowicza zamknięto dyskusję.

Przemawiają jeszcze: pp. Romanowicz, Czartoryski i Olejnik.

Po przemówieniu c. k. komisarza rządowego. przystąpiono do rozprawy szczegółowej nad wydatkami funduszu szkolnego kraj.

Izba uchwała poz. 1, rubr. I. bez rozprawy.

Do poz. 2. Rubr. I. zabiera głos p. Krukowiecki, ażeby zamiast 50.000 wstawić w budżet 25.000 zł. na zaliczki zwrotne dla funduszy okręgowych, jako wydatek nadzwyczajny.

P. Chrzanowski przeciw wnioskowi p. Krukowieckiego.

Przemawiają jeszcze pp. Krukowiecki, Chrzanowski i Wodzicki Henryk.

Po przemówieniu sprawozdawcy, uchwała Izba wniosek komisji.

Izba uchwała dalej bez rozpraw Rubr. II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII, XIV poz. 1 i 2. W dziale dochodów uchwała Izba bez rozprawy Rubr. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, oraz ostatni ustęp wniosku komisji budżetowej.

Izba uchwała rezolucję przez p. Krukowieckiego wniesioną.

Izba uchwała dalej rezolucję przez p. Szujskiego wniesioną.

Izba popiera wniosek p. Merunowicza, przyjmuje motywowanie p. Merunowicza jako pierwsze czytanie wniosku i odsyła ten wniosek do komisji budżetowej.

Następuje sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku p. Merunowicza, w sprawie ustawodawczego unormowania kredytu na zastawy ręczne.

Sprawozdawca p. Zatorski prostuje pomyłki druku w sprawozdaniu i odczytuje następujący wniosek komisji.

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby organom swoim polecił zwrócić baczną uwagę na istniejące w kraju liczne pokątne zakłady zastawnicze, i bezwzględnem stosowaniem istniejących w tej mierze przepisów przyczynił się do wytępienia tej plagi ubogiej ludności“.

P. Merunowicz czyni 3 wnioski uzupełniające.

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. (Wniosek komisji).

II. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby postarał się o wydanie w drodze właściwej dokładnych przepisów wykonawczych względem zastosowywania w praktyce orzeczenia §. 1370 u. c., który zobowiązuje wierzyciela, ażeby dłużnikowi na odebrany zastaw ręczny rewers wydał.

Rewers powinien wyrażać istotne znamiona umowy kredytowej.

III. Uznaje się za pożądaną zmianę przepisów rozp. c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 31. stycznia 1877 nr. 382 Dz. ust. pań. względem wydawania koncesyi na przyjmowanie zastawów stowarzyszeniom, na zasadzie ustawy z 9. kwietnia 1873 Nr. 70. Dz. u. p. istniejącym,

a to mianowicie w kierunku ułatwiającym im zakładanie kantorów zastawniczych.

IV. Sejm wyraża życzenie, ażeby zapomocą odpowiednich przepisów określony został tryb udzielania kredytu na zastawy ręczne przez gminne i powiatowe kasy pożyczkowe“.

Po przemówieniu p. Krukowieckiego popiera Izba wnioski p. Merunowicza.

Po przemówieniu zaś sprawozdawcy uchwała Izba wniosek komisji, a odrzuca wnioski p. Merunowicza.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie sprzedaży gruntu pod l. 105/144 w Nowym Sączu, należącego do krajowego funduszu szkół ludowych.

Sprawozdawca p. Pilat odczytuje wnioski komisji.

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Grunt położony w Nowym Sączu pod liczbą 105/144 przy ulicy Farnej i ulicy św. Ducha, obejmujący 75 sążni kwadratowych przestrzeni, który według ksiąg gruntowych miasta Nowego Sącza a mianowicie księgi IV. str. 7. n. 2, haer. jest własnością byłego funduszu szkół normalnych a dzisiejszego krajowego funduszu szkół ludowych, ma być sprzedany z wolnej ręki właścicielom sąsiedniej realności pod l. 15 w Nowym Sączu Mendlowi i Sarze Ehrlichom za cenę ośmset dziewiętnaście (819) złr. 87. ct. w. a.

2. Uzyskana cena kupna ma być wcieloną do krajowego funduszu szkół ludowych“.

Izba uchwała wniosek komisji bez rozprawy.

Następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o petycjach Wydziału powiatowego w Złoczowie, Rady król. stoł. miasta Lwowa, Wydziału powiatowego w Przemyślanach, w Podhajcach, w Zbarażu, w Brzeżanach, w Kamionce Strumiłowej i zwierzchności gminnej miasta Brodów, — w sprawie ustanowienia przestanku dla pociągów pospiesznych w stacji Lwów pod Zamkiem.

Sprawozdawca p. Madeyski uwolniony od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

„Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Wzywa się c. k. Rząd o polecenie Jeneralnej Dyrekcyi c. k. uprzyw. kolei Karola Ludwika, by w jak najkrótszym czasie zarządziła utworzenie przestanku na stacji Lwów pod Zamkiem dla pociągów pospiesznych, kursujących między Lwowem a Brodami, Lwowem a Podwołoczyskami i odwrotnie“.

Po przemówieniu p. Jaworskiego uchwała Izba wniosek komisji.

Dla spóźnionej pory zamyka Marszałek posiedzenie i zapowiada następne na sobotę 15. października 1881 o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym.

Porządek dzienny 20. posiedzenia, 4. sesji, IV. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w sobotę dnia 15. października 1881 o godz. 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie dodatkowego kredytu na rok 1881 dla krajowej Rady szkolnej. Sprawozdawca poseł Pietruski.

2. Pierwsze czytanie wniosku posła Wesołowskiego względem zmiany regulaminu sejmowego.

3. Sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku posła Romera o zaprowadzenie sądów pokoju. Sprawozdawca poseł Wesołowski.

4. Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunku funduszu propinacyjnego za r. 1879. Sprawozdawca poseł Skalkowski.

5. Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie wniosku Wydziału krajowego co do dyet i kosztów podróży funkcyjaryuszów krajowych. Sprawozdawca poseł Weissmann.

6. Sprawozdanie komisji budżetowej o udzielenie jednorazowej zapomogi w kwocie 500 zł. funduszowi pensyjnemu Stowarzyszenia wzajemnej pomocy dyetaryuszów i urzędników. Sprawozdawca poseł Weisnann

7. Sprawozdanie komisji kultury krajowej w przedmiocie regulacji rzeki Wisłoka. Sprawozdawca poseł Górajski.

8. Sprawozdanie komisji budżetowej o udzielenie subwencji w kwocie 1000 zł. na cele wystawy rolniczej w Przemyśle odbyć się mającej w roku 1882. Sprawozdawca poseł Scipio.

Koniec posiedzenia o godzinie 3¹/₄ po południu.

Marszałek krajowy
Zyblikiewicz, w. r.

Sekretarze:
Jasiński w. r.
Turzański w. r.

Spis petycyj

wniesionych do Wysokiego Sejmu krajowego po dzień 14. Października 1881.

554. Rada szkolna miejscowa w Zatorze przez p. Bauma o podwyższenie płac nauczycieli tamtejszej szkoły.
555. Rada powiatowa Limanowska, przez p. Romera, o subwencyę na dalszą budowę drogi Dobczycko-Skrzydlniańskiej.
556. Leokadya Rudyńska, przez p. Romanowicza, o zapomogę.
557. Gmina Narol, przez p. Turzańskiego, o przeniesienie Sądu pow. z Cieszanowa do Narola lub Lipska.
558. Gmina Biały Dunajec, przez p. Pławickiego, o zwolnienie od obowiązku dostawy szutru na drogę NowyTarg-Zakopane.
559. Sichel Józef, przez p. M. Wolańskiego, o służbę przy Wydziale krajowym.
560. Ksiądz Cyryl Paczowski, przez p. Dzieduszyckiego Wojciecha, o subwencyę na restauracyę cerkwi w Bohorodeczanach.
561. Nauczyciele i nauczycielki szkół w Białej, przez p. Dzieduszyckiego Wojciecha, o reorganizacyę szkół ludowych w Białej.
562. Towarzystwo Tatrzańskie, przez p. Reya, o zapomogę.
563. Janusiewicz Tomasz, nauczyciel, przez p. Sawczyńskiego, o zaliczkę na płacę.
564. Ignacy Senchter, nauczyciel, przez p. Wodzińskiego, o zaliczkę na płacę.
565. Mieszczanie przedmieścia „na Łanach“ w Stryju, przez p. Radzikowicza, o zapomogę na dokończenie budowy cerkwi.
566. Rajmund Starczewski, emerytowany urzędnik, przez p. H. Wodzickiego, o zapomogę.
567. Krzeczkowski Władysław, kancelista Wydziału krajowego, przez p. Grossa, o zaliczkę na płacę.
568. Szulakiewiczówna Emilia, przez p. Męcińskiego, o subwencyę na zakład froeblovski.
569. Gmina i obszar dworski Podmanasterek, przez p. Sawę, o wyłączenie z obrębu Starostwa Drohobycz i Sądu Podbuż, a przydzielenie do Sambora.

